

Ordliste i alfabetisk orden

B

Basisdækning af tand

Når en tand er basisdækket, dækker forsikringen almindelige behandlinger så som fyldninger, rodbehandling, røntgen og lign. Protetiske behandlinger som krone, bro implantat er ikke dækket.

Bidhævning

Bidhævning laves på tænder, der er så slidte, at det er nødvendigt at bygge dem op til deres oprindelige størrelse. Sliddet kan enten skyldes, at man skærer tænder eller at der tygges forkert sammen grundet skæv tandstilling. Bidhævning kan laves med plast eller kroner.

Bidskinne

Hvis man skærer tænder (også kaldet bruxisme), kan det blive nødvendigt at få lavet en bidskinne hos tandlægen. Bidskinnen forhindrer slid på tænderne og afhjælper ømhed, der kan opstå pga. presset på kæbe og muskler. Bidskinnen bruges om natten.

Bedøvelse

Der findes flere former for bedøvelse. Lokalbedøvelse er den hyppigst brugte form og er en væske, der sprøjtes ind under slimhinden før en tandbehandling for at opnå smertefrihed. Andre former for bedøvelse er fuld narkose og lattergas.

Bitewings (BW)

Er røntgenbilleder af kindtænderne, som tandlægen tager i forbindelse med en undersøgelse. Normalt laves der BW hvert andet år for at opdage skader/ behandlingsbehov, der ikke kan ses med det blotte øje. Bitewings viser også, om der er skader på knoglen eksempelvis ved parodontose.

Blegning

En tandblegning laves enten hjemme ved hjælp af en blegeskinne og blegemiddel eller hos tandlægen. Det er en kosmetisk behandling, der laves for at bedre tændernes udseende, og det dækkes ikke af din tandforsikring.

Bro

En bro laves, hvis en eller flere tænder trækkes ud eller på anden måde mistes. Den erstatter således en eller flere "manglende tænder". Broen fremstilles i eksempelvis guld eller porcelæn. De tænder, som broen sættes fast på, kaldes bropiller.

C

Caries, også kaldet huller

Caries opstår, når bakterier og sukker er til stede i munden. Bakterierne nedbryder sukkeret og omdanner det til syre, der laver huller i tænderne.

D

Dækningsprocent

Er forsikringen tegnet med en dækningsprocent eksempelvis 50% eller 80%, så dækkes eventuelle skader med denne procentsats. Der tages udgangspunkt i Dansk Tandforsikrings refusionspriser. Refusionspriserne fremgår af ydelseslisten bagerst i dine forsikringsbetingelser. De findes også på vores hjemmeside under "praktisk info".

E

Erosioner

Er det samme som en syreskade. En syreskade opstår under lang tids påvirkning af eksempelvis sodavand eller frugt. Efter indtagelse af syreholdig mad og drikke, er det derfor en god idé at skylle munden med vand.

F

Faste og frie ydelser

Størstedelen af alle tandlæger i Danmark arbejder under særloven og tilbyder behandlinger, der enten har en fast pris eller en pris, der varierer. De såkaldte faste og frie ydelser. Behandlingerne til fast pris er aftalt mellem tandlægeforeningen og den offentlige sygesikring, og prisen er derfor den samme hos alle tandlæger, der praktiserer under særloven. Det er eksempelvis undersøgelser og tandrensning, små fyldninger og tandrodsrensning.

De frie ydelser kan tandlæge selv fastsætte prisen på, hvorfor den varierer. En fri ydelse er eksempelvis rodbehandling, større fyldninger, bidskinne og protetik som krone, bro og implantat.

Enkelte tandlæger praktiserer ikke under særloven, og kan dermed selv prisfastsætte alle behandlinger.

Forsikrede

Forsikrede er den person, som har en aktiv tandforsikring tegnet hos Dansk Tandforsikring. Den/de forsikrede fremgår af policen/forsikringsbeviset.

Forsikringssum

Er det totale/maksimale beløb, du højst kan få udbetalt i forbindelse med tandskader indenfor et forsikringsår.

Forsikringsår

Omfatter den periode, hvor forsikringen er i kraft. Første forsikringsår løber fra tegningstidspunktet og frem til fornyelsestidspunktet. Hvis forsikringen fortsat er i kraft, starter herefter et nyt forsikringsår, som løber i et år og så videre.

Forsikringstiden

Omfatter hele den periode, hvor forsikringen har været i kraft fra tegningstidspunktet, og indtil forsikringen ophører.

Fyldning

En fyldning laves for det meste af plast, men i enkelte tilfælde kan det være nødvendigt at lave den i amalgam (sølvfyldning).

H

Huller, også kaldes caries

Caries opstår, når bakterier og sukker er til stede i munden. Bakterierne nedbryder sukkeret og omdanner det til syre, der laver huller i tænderne.

I

Implantat

Et implantat er en kunstig tand, der laves for at erstatte en mistet tand. En kunstig tandrod opereres fast i kæben, og efter nogle måneder skrues et forlængerstykke på, og der afsluttes til sidst med en krone.

Infraktioner

Infraktioner, også kaldet revner, og kan både opstå i emaljen og i tandbenet (dentinen). Det er normalt, at der opstår smårevner i emaljen gennem årene pga. af slid og ælde. Hvis der opstår større revner i tandbenet, kan det blive nødvendigt at sætte en krone på tanden for at beskytte den.

Isninger

Skarp, jagende smerte der kan opstå, når der indtages koldt, varm, surt eller sødt. Isninger kan skyldes flere ting, eksempelvis et hul, en utæt fyldning eller en tandrevne. Ofte skyldes det dog kun, at tandhalsen er blottet, fordi tandkødet har trukket sig tilbage. Opstår smerten sjældent, er der ingen grund til behandling, men sker det ofte, kan tandhalsen pensles med fluorlak for at mindske generne.

K

Kirurgi

Kirurgi dækker over operationer i munden, det vil sige på tænder, kæbe eller tandkød. Eksempelvis vanskelige tandudtrækninger, rodspidsoperation eller opbygning af knogle.

Krone

En krone kan laves af forskelligt materiale eksempelvis porcelæn eller guld. En krone sættes ud over en defekt tand, der er så skadet, at den ikke kan repareres med en fyldning. Det sker for at beskytte tanden mod at revne/flække og mod, at der opstår infektion. Flækker en tand, kan det i nogle tilfælde blive nødvendigt at trække tanden ud og i stedet lave bro eller implantat.

Kæbeled

Kæbeleddet er placeret foran øret, hvor kraniet og underkæben mødes. Der kan opstå problemer i kæbeleddet i form af smerter eller som klikken, knasen eller knæk. Har du problemer med dit kæbeled, kan du spørge din tandlæge til råds.

M

Mundtørhed

Skyldes ofte at man producerer for lidt spyt. En nedsat spytproduktion kan skyldes flere ting blandt andet indtag af medicin, men kan også være tegn på sygdom som eksempelvis diabetes. Lider du af mundtørhed så tal med din tandlæge om det.

Mælketænder

Er de tænder, man har i barneårene. De mistes i alderen 6-12 år i forbindelse med, at en blivende tand bryder frem. Det sker, at nogle personer ikke har anlæg til alle blivende tænder og dermed bibeholder enkelte mælketænder.

O

Ortodontiske behandlinger/tandregulering

Ortodontisk behandling laves af en specialtandlæge og er tandregulering, der skal forebygge eller behandle tandstillingsfejl, der kan medføre skade på tandsættet eller kæber, led og muskler. Tandregulering laves endvidere af kosmetiske årsager for at skabe et pænere smil.

P

Parodontose

Er en betændelsestilstand i tændernes støttevæv. Sygdommen starter i tandkødet og breder sig til knoglen. Ubehandlet kan man risikere, at tænderne løsner sig, og de mistes, hvorfor det er meget vigtigt at få behandlet tilstanden hos tandlægen.

Plak

Plak er dannet af bakterier og sætter sig som belægninger på tænderne. Plak er årsag til caries (huller i tænderne), tandkødsbetændelse og parodontose.

Protese

En protese erstatter manglende tænder og kan enten laves som en delprotese, der erstatter nogle af tænderne, eller som en helprotese, hvor alle tænder erstattes. Protesen skal specialfremstilles, og de fleste laves i akryl.

Protetik

Dækker over kroner, broer, implantater, proteser, indlæg og lign.

R

Regelmæssig undersøgelse

Er en undersøgelse, der foretages hos en autoriseret tandlæge eller tandplejer, hvor alle tænder gennemgås mhp. at diagnosticere eventuelle skader og behandlingsbehov. Undersøgelsen foretages normalt én gang årligt eller efter tandlægens vurdering.

Revner i tænderne

Revner, også kaldet infraktioner, kan både opstå i emaljen og i tandbenet (dentinaen). Det er normalt, at der opstår smårevner i emaljen gennem årene pga. af slid og

ælde. Hvis der opstår større revner i tandbenet, kan det blive nødvendigt at sætte en krone på tanden for at beskytte den.

Rodbehandling

En rodbehandling bliver nødvendig, hvis der er opstået betændelse i tandnerven. Ved en almindelig rodbehandling, borer tandlægen ned gennem tanden til tandens nerve og fjerner denne. Efterfølgende er det nødvendigt at sætte en krone på for at styrke tanden, da roden nu er "død", og tanden dermed svækket og med risiko for at flække.

Røntgen

Der findes flere forskellige former for røntgenbilleder. Eksempler på røntgen er bitewings (røntgen af kindtænder), der hovedsageligt tages i forbindelse med undersøgelser. Panoramarøntgen (også kaldet storrøntgen) er et røntgenbillede, hvor alle tænder, rødder og kæbe kan ses. Enkeltvis røntgen laves, hvis blot én enkelt tand skal undersøges eller behandles.

S

Selvrisiko

Selvriskoen er den del af erstatningen, som du selv skal betale i forbindelse med en skade. Når selvriskoen er betalt, så erstattes udgiften til en tandbehandling med op til 100%. Det er kun behandlinger, der er berettiget til dækning, der nedskriver selvriskoen.

Skade

Ved en skade forstås en opstået behandlingskrævende tilstand, der diagnosticeres af en tandlæge.

Syreskade

En syreskade, også kaldet erosion, opstår under lang tids påvirkning af eksempelvis sodavand eller frugt. Efter indtagelse af syreholdig mad og drikke, er det derfor en idé at skylle munden med vand.

T

Tandbyld

Er en infektion, hvor en ansamling af betændelse vokser sig større over nogle dage og gør ondt. Oftest opstår en tandbyld ved tænder, hvor der er rodbetændelse eller parodontose.

Tandregulering/ortodontiske behandlinger

Tandregulering laves af en specialtandlæge og er en ortodontisk behandling, der skal forebygge eller behandle tandstillingsfejl, der kan medføre skade på tandsættet eller kæber, led og muskler. Tandregulering laves endvidere af kosmetiske årsager for at skabe et pænere smil.

Tandrensning

I forbindelse med den årlige undersøgelse hos tandlægen, bliver tænderne rensed for tandsten og plak og evt. misfarvninger fjernes. Tandrensning mindsker risikoen for tandkødsbetændelse, og gør det lettere at renholde tænderne bagefter.

Tandrodsrensning

Er en behandling der laves, når man har parodontose. Behandlingen kan laves på flere måder, eksempelvis med et håndinstrument og/eller ultralyd. Tankødsломmerne og rodoverfladen renses for plak og tandsten.

Tandsten

Er en belægning på tænderne der opstår, hvis tænderne ikke rengøres optimalt. Belæggningerne på tænderne udvikler sig til plak, der igen bliver til tandsten. Mængden af tandsten afhænger også af, hvor meget kalk, der er i dit spyt.

Tandsæt

En voksen person har normalt 32 tænder inklusive visdomstænderne. Tandsættet består af fortænder, hjørnetænder samt små og store kindtænder. Dertil kommer evt. visdomstænder.

U

Udtrækninger

Udtrækning af tænder sker af mange forskellige årsager, men oftest sker det på grund af parodontose eller omfattende caries. Andre årsager kan være en flækket tand eller en visdomstand, der er lejret uhensigtsmæssigt.

Undersøgelse

Der findes forskellige undersøgelser eksempelvis statusundersøgelse, diagnostisk (grund) undersøgelse eller fokuseret undersøgelse. Vigtigst for disse er, at de laves for at opdage eventuelle skader og tandsygdomme, hvorfor det er vigtigt at komme til de regelmæssige undersøgelser for at bevare sunde tænder.

V

Visdomstænder

Er de bagerste tænder, dem der kaldes 8'ere. Ofte fjernes de eller opereres ud, hvis de sidder uhensigtsmæssigt og ikke kan komme op, eller de sidder, så der er risiko for skade på nabetanden.

Y

Ydelser – faste/frie

Størstedelen af alle tandlæger i Danmark arbejder under særloven og tilbyder behandlinger, der enten har en fast pris eller en pris, der varierer. De såkaldte faste og frie ydelser. Behandlingerne til fast pris er aftalt mellem tandlægeforeningen og den offentlige sygesikring, og prisen er derfor den samme hos alle tandlæger, der praktiserer under særloven. Det er eksempelvis undersøgelser og tandrensning, små fyldninger og tandrodsrensning.

De fri ydelser kan tandlæge selv fastsætte prisen på, hvorfor den varierer. En fri ydelse er eksempelvis rodbehandling, større fyldninger, bidskinne og protetisk som krone, bro og implantat.

Enkelte tandlæger praktiserer ikke under særloven, og kan dermed selv prisfastsætte alle behandlinger.

Ydelsesliste

En liste over de tandbehandlinger, der dækkes af Dansk Tandforsikring samt prisen, der dækkes med. Alle faste ydelser dækkes med samme beløb, som tandlægens pris. På de frie ydelser har Dansk Tandforsikring egne refusionspriser. Hvilke behandlinger og hvor meget af behandlingen, der dækkes, det afhænger af din forsikringsordning.